

Технологія ситуаційного навчання є ефективною, оскільки на основі використання теоретичних знань дає можливість опанувати також методологією аналізу ситуації, збагатитися досвідом, чого інші методи не забезпечують. На кафедрі медичної, біологічної та біоорганічної хімії технологію ситуаційного навчання досить широко використовують під час розв'язання типових ситуаційних задач.

Використання для оцінки знань студентів тестових завдань різних ступенів складності об'єктивізує та стандартизує, що є головним принципом кредитно-модульної системи навчання, але дискусія як технологія навчання є більш ефективною. Цілеспрямовані і впорядковані обмін ідеями, судженнями, думками в групі заради пошуку істини, коли кожний із присутніх по-своєму бере участь в організації цього обміну ідеями. У кінці дискусії загальний підсумок є не лише завершенням роздумів над певними проблемами, а й орієнтиром на подальші роздуми, можливим відправним моментом для переходу до вивчення наступної теми.

Широке впровадження в освіту нових комп'ютерних технологій - це загальноцивілізаційна і загальнокультурна вимога до навчального процесу, сприяє його активізації, підвищує якість викладання дисциплін і об'єктивність контролю знань студентів, дає можливість посилити мотивацію навчання. Вміння працювати з комп'ютером - це вимога сьогодення не тільки для студента, а й до абсолютно всіх викладачів. Комп'ютерні класи мають стати невід'ємною частиною навчання не тільки на заняттях з інформатики, а й на практичних заняттях усіх спеціальних дисциплін.

Сучасні інноваційні процеси досить складні й вимагають аналізу закономірностей їхнього розвитку, пошуку критеріїв ефективності й надійності інноваційних процедур. Самостійно навчальним закладам працювати в цьому напрямку досить складно. Тому вважаємо, що на державному рівні мусить бути створена система організації і впровадження інноваційних процесів навчання.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

*Ніколішин А.К., Петрушанко Т.О., Іленко Н.М., Литовченко І.Ю.,
Марченко А.В., Ніколішина Е.В.*

Завдяки розвитку науково-технічного прогресу і запровадженню сучасних технологій навчання змінився процес підготовки молодих фахівців зі стоматології.

Поряд із традиційними методами навчання на кафедрі терапевтичної стоматології широко використовуються нові підходи, методи і методики навчання, інформаційні та інноваційні технології в організації та проведенні навчального процесу.

На лекціях для висвітлення проблемних питань етіології, патогенезу карієсу, хвороб тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота на кафедрі терапевтичної стоматології застосовується перегляд відео- та кінофільмів. Для закріплення матеріалу після лекцій із розділу "Хвороби тканин пародонта" демонструються два кінофільми, відзняті на різних кіностудіях, що дає можливість наочно продемонструвати методику терапевтичних, хірургічних та ортопедичних втручань у лікуванні хворих із патологією пародонта.

Значна увага в лекціях із курсу пародонтології та хвороб слизової оболонки порожнини рота приділяється інтеграції викладання предмета з дисциплінами теоретичного напрямку (патологічна анатомія, фізіологія людини, мікробіологія, фармакологія та ін.), а також загальноклінічними дисциплінами (внутрішні хвороби, дерматовенерологія, інфекційні хвороби, алергологія та ін.).

На практичних та семінарських заняттях поряд із традиційними методами навчання широко використовуються інноваційні інформаційні технічні засоби: ноутбуки з набором слайдів тематичних хворих та іншого демонстраційного матеріалу, відеоплеєр, за допомогою якого демонструються відеофільми з найактуальніших питань терапевтичної стоматології: "Реставрація зубів прямим та непрямим методом", "Застосування кофердаму в терапевтичній стоматології", та ін. Крім того, студенти випускного курсу мають можливість переглянути відеофільми, відзняті на кафедрі, зі складних теоретичних питань ("Етіологія і патогенез карієсу зубів", "Етіологія і патогенез захворювань тканин пародонта") самостійно в процесі самопідготовки до практичних занять.

Особлива увага під час заняття приділяється демонстрації клінічного обстеження та лікуванню тематичних хворих. Для цього залучаються хворі соматичних стаціонарів

обласної клінічної лікарні, фотографії підручників, демонстраційний матеріал фонду кафедри (альбоми, набори слайдів, витяги з амбулаторних карток тощо).

Студенти мають можливість використовувати спеціалізовану літературу, видану співробітниками кафедри: підручник із терапевтичної стоматології, посібники з різних розділів терапевтичної стоматології, монографії, методичні рекомендації.

Для самостійної підготовки, визначення початкового, поточного та кінцевого рівнів знань на кафедрі широко використовуються тести з кожної теми практичного заняття, які видані типографським способом і введені в комп'ютер. Для самостійної підготовки студенти мають можливість використовувати збірник тестів Центру тестування та тести, які підготовлені та видані типографським способом на кафедрі. За цими тестами студенти мають можливість готуватися до ліцензійного іспиту в читальному залі академії.

Для групи англومовних студентів у поточному навчальному році на кафедрі підготовлені методичні рекомендації англійською мовою для самостійної роботи на кожному практичному занятті. Колектив кафедри працює над створенням методичних рекомендацій для самостійної роботи студентів із розділу "Хвороби тканин пародонта" для іноземних студентів.

Час, відведений для позааудиторної роботи, студенти використовують для засвоєння знань із джерел Інтернету, для чого створені всі умови в інтернет-класі академії. Для здобуття потрібної інформації спеціаліст класу надає консультацію щодо пошуку необхідного сайту чи відомостей щодо тих чи інших новітніх стоматологічних технологій.

При бібліотеці академії студенти мають можливість опрацьовувати електронні варіанти підручників, методичних рекомендацій, посібників, монографій для підготовки до семінарських та практичних занять, написання реферативних повідомлень, наукових доповідей.

Усе це сприяє якісній підготовці майбутніх лікарів-стоматологів.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ІМПЛАНТОЛОГІЇ

Новіков В.М.

Сучасний освітній процес підготовки студентів у вищій медичній школі проходить із чітко визначеними орієнтирами на світовий рівень знань. Ефективність навчання прямо залежить не лише від методів викладання клінічної або теоретичної дисципліни, а й організації самостійної роботи студента.

Випускники середніх навчальних закладів, які прийшли у вищу медичну школу, звичай ще не можуть самостійно організувати й вирішувати питання навчального процесу. Саме тому значно зростає роль викладача. Щоденною копійкою і творчою працею ми повинні допомогти вчорашнім школярам стати лікарями, збагатити їх життєвим досвідом, навчити приймати рішення (іноді складні), брати на себе відповідальність за ці рішення.

Обмежитися лише одним контролем неможливо. Потрібно цю роботу організувати.

Особлива складність підготовки виникає в роботі з іноземними студентами. Підготовка іноземців тим складніша, чим гірше іноземний студент володіє українською чи російською – не лише мовою викладання, а й мовою спілкування.

У цьому році вперше на кафедрі ортопедичної стоматології та імплантології прийшли студенти 4 курсу англومовної форми навчання. Згідно з вимогами Болонського процесу, до 70 % робочого часу студента має припадати на самостійну роботу. Спеціально для роботи з англومовною групою були перекладені та адаптовані всі методичні рекомендації як для викладачів, так і для самостійної роботи студентів. Методичні рекомендації наявні на кожному занятті, ними користуються вільно всі студенти. Це сприяє кращому засвоєнню матеріалу на практичних заняттях.

Активно ведеться робота з підготовки методичної та спеціальної літератури з імплантології.

З 2005 року набув юридичної чинності новий вид контролю рівня підготовки майбутніх лікарів – ліцензійний іспит „Крок 2. Стоматологія”.

У зв'язку з тим, що в Україні немає банку даних тестів «Крок 2» англійською мовою, на кафедральній нараді було прийнято рішення відпрацювати основу таких тестів. Спільно зі студентами, які мають вищий мовний рівень (російська або українська) прово-